

„Актуальні питання сучасної педагогіки: творчість, майстерність, професіоналізм”
всебічності, що стає важливим фактором у створенні сильної, витривалої та
успішної особистості в сучасному світі.

ЛІТЕРАТУРА

1. Антипов В. А., Разумахіна Е. Г. Реалізація функцій фізичної культури і спорту в державній молодіжній політиці./ ТіПФК.- 2008. № 3.- С.12.
2. Бауер, В. Г. Соціальна значущість фізичної культури і спорту в сучасних умовах розвитку/ В. Г. Бауер //Теорія і практика фізичної культури. 2001. № 1.
3. Кобяков Ю. П., Концепція норм рухової активності людини Ю. П. Кобяков // Теорія і практика фізичної культури. - 2003. - №11. - С. 20-23.
4. Козина Г. Ю. Здоров'я в ціннісному світі студентів./ Соціс. - 2007. - № 9. - С. 147-149.
5. Ларшина, Н. В. Особливості спорту як соціального інституту / Н. В. Ларшина // Олімпійський рух і соціальні процеси: досвідчений. X Всерос. науч. конф. - М.: Радянський спорт, 2001.

Тетяна ЛІСОВЕНКО,

викладач-методист циклової комісії фізичного виховання

КЗ КОР „Богуславський гуманітарний

фаховий коледж імені І. С. Нечуя-Левицького”

Київської обласної ради

м. Богуслав, Україна

ОСОБИСТІСНО-ДІЯЛЬНІСНИЙ ПІДХІД У ПРОФЕСІЙНІЙ ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ

Сучасний рівень розвитку суспільства, освіти і науки висуває високі вимоги до компетентності фахівців різних напрямів, що потребує суттєвих змін

у професійній підготовці. Особливо відчутні потреби вдосконалення педагогічної освіти, зокрема навчання майбутніх учителів фізичної культури.

Конкуренція на ринку праці передбачає перехід до ефективніших форм фізкультурно-оздоровчої та спортивної роботи з молоддю, а реалізація прогресивних ідей гуманістичної парадигми освіти в практиці закладів фахової передвищої освіти (ЗФПО) вимагає підготовки висококваліфікованих учительських кадрів [6, с. 5]. Побудова процесу підготовки високоосвічених фахівців, здатних до самовдосконалення й самореалізації, готових здобувати й застосовувати на практиці знання, приймати креативні й нестандартні рішення, у сучасних умовах неможлива без наукового пошуку змісту, форм, методів, моделей і технологій навчання, які забезпечують широкі можливості для всебічного, гармонійного розвитку й самореалізації особистості, що й актуалізує значення особистісно-орієнтованого підходу для підготовки майбутніх учителів фізичної культури до здоров'язбережувальної діяльності в основній школі [2, с. 19].

Мета роботи: розгляд особливостей і переваг впровадження особистісно-діяльнісного підходу в професійній підготовці майбутнього вчителя фізичної культури, розкриття значення такого підходу в розвитку конкурентоспроможного педагога.

Проблеми підготовки вчителя перебувають у центрі уваги педагогічної науки. Формування особистості майбутнього вчителя в процесі навчання представлено в роботах Г. Васяновича, О. Безкопильного, Р. Гуревича, А. Гуржія, М. Євтуха, І. Зязюна, Н. Степанченко, О. Кругляка, В. Краєвського, В. Кременя, Н. Кузьміної, В. Лугового та ін. Головною метою системи фізичного виховання науковці вважають формування цілісної особистості, що передбачає активний вплив не лише на її фізичний потенціал, а й на свідомість, психіку та інтелект, сприяє формуванню стійкої позитивної мотивації, ціннісних орієнтацій, інтересів і потреб у фізичній активності та здоровому способі життя (О. Дубогай, Т. Круцевич, Н. Москаленко, Н. Пангелова). Розвиток фахівців фізичної культури і спорту визначається компетенціями, необхідними для

„Актуальні питання сучасної педагогіки: творчість, майстерність, професіоналізм”

творчого розв’язання психолого-педагогічних завдань фізичного виховання молоді [6, с. 6].

Перед ЗФПО, що готують майбутніх учителів фізичного культури, нині постали завдання цілеспрямованого розвитку найвагоміших професійно важливих якостей педагога, залучення студентів до активних способів засвоєння соціального, наукового, культурного та педагогічного досвіду з метою використання в подальшій навчальній і професійній діяльності.

Особистісно-діяльнісний підхід – це педагогічна концепція, яка акцентує увагу на розвитку особистості студента через активну діяльність та практичний досвід. У контексті підготовки вчителя фізичної культури це означає врахування індивідуальних особливостей студентів та активну взаємодію з ними. Особистісно-діяльнісний підхід у професійній підготовці майбутнього вчителя фізичної культури орієнтований на індивідуальний розвиток кожного студента, має суттєвий потенціал у вдосконаленні освітнього процесу та підготовці висококваліфікованих фахівців.

Під час навчання майбутнього вчителя фізичної культури важливо враховувати цілі особистісно-діялісного підходу, а саме:

1. Стимулювати самостійність студентів. Ефективність самостійної роботи досягається за рахунок максимальної активності самого студента шляхом виконання домашніх вправ, відпрацювання техніки рухової діяльності згідно з чіткою інструкцією викладача чи відповідно до навчального відео, створення власних навчальних відео, рухових задач та інших робіт.

2. Розвивати критичне мислення студента за допомогою розв’язування методичних задач, проблем, вибору раціональних способів діяльності, перевірки і оброблення отриманої інформації тощо.

3. Формувати ціннісні орієнтири до основ здорового способу життя у майбутнього вчителя через такі чинники: турботу про ментальне здоров’я, правильне харчування, рухову активність тощо.

Під час навчальної діяльності важливо дотримуватися таких спеціальних принципів: повторності тренувальних циклів, динаміки навчально-

тренувального процесу, поступового зростання рухового навантаження, єдності загальної фізичної та спеціальної ігрової підготовки, різноманітності і новизни навчально-тренувальних занять тощо.

Серед всієї системи дидактичних принципів на особливу увагу заслуговує принцип гуманізації навчання, який передбачає створення належних умов для самореалізації та вимагає гуманного ставлення до особи вихованця, поваги до його прав і свобод, доведення до свідомості особи конкретних цілей, відмову від тілесних і словесних принижень честі і гідності студентів, виховання любові до ближнього (чесності, доброти, справедливості, співпереживання) [3, с. 26].

Не менш важливим є принцип диференціації навчання, а саме врахування індивідуальних особливостей студентів. Викладачам варто пропонувати студентам різнорівневі завдання і фізичні навантаження, застосовувати гнучкий спосіб корегування методики навчання, враховувати індивідуальні психологічні особливості студентів.

Важливу роль у взаємодії викладача і студента має активна позиція педагога, його особистий приклад, авторитет, бажання вчитись і вдосконалюватись разом зі своїми студентами. Освітній процес має стати привабливою силою для дитини, процесом постійного оновлення і збагачення – і тих, хто виховується, і тих хто виховує [5, с. 18].

Переваги особистісно-діяльнісного підходу в професійній підготовці майбутнього вчителя фізичної культури очевидні. Він дозволяє враховувати зростання індивідуальних потреб студентів, адже зміни в суспільстві і розвиток нових технологій призвели до того, що студенти сьогодні мають різноманітні потреби та інтереси, які необхідно враховувати під час складання робочих, індивідуальних навчальних програм, програм практик. Цей підхід також вимагає зміни ролі вчителя: замість традиційного підходу, де вчитель виступає джерелом знань, особистісно-діялісний підхід передбачає активну участь студентів у власному навчанні. Вчитель стає фасилітатором навчання, який лише допомагає успішній груповій комунікації, створює комфортну атмосферу в групі.

„Актуальні питання сучасної педагогіки: творчість, майстерність, професіоналізм”

Особистісно-діяльнісний підхід вимагає впровадження активних методів і способів навчання, таких як колективна чи групова проектна діяльність, проблемне навчання, проведення освітніх тренінгів і семінарів, педагогічних досліджень тощо, які стимулюють самостійність і активність студентів, сприяють розвитку комунікативних навичок і вміння співпрацювати.

Особистісно-діяльнісний підхід сприяє розвитку не лише професійних навичок, а й особистісних якостей студентів, таких як самостійне критичне мислення, самоконтроль, комунікативність тощо. Діяльнісний підхід у навчанні апелює до внутрішньої активності дитини, зумовленої не тиском, не примусом, а особливою організацією змісту й методами освіти. Навчальна діяльність має бути організована таким чином, щоб дитина усвідомлювала особистісну значимість навчання [4, с. 148].

У результаті особистісно-діялісного підходу формуються такі спеціальні компетентності: здатність до добору й застосування доцільних форм, методів, технологій та засобів навчання; здатність до формування мотивації та організації пізнавальної діяльності; здатність до планування освітнього процесу; здатність до розширення рухового досвіду учнів з метою розвитку їх фізичних якостей і рухових здібностей, здатність до формування навичок ведення здорового способу життя та інші [1, с. 8].

Отже, основні переваги особистісно-діяльного підходу – це зміцнення мотивації та інтересу до навчання студента, розвиток активності, ініціативності і самостійності студента, його здатності до самоконтролю і самооцінки, практична спрямованість. Особистісно-діяльнісний підхід у професійній підготовці майбутніх вчителів фізичної культури може стати ключем до формування висококваліфікованих та готових до викликів професіоналів, здатних не лише передавати знання, але й виховувати та індивідуалізувати свою роботу з учнями, зробити освітній процес більш цікавим і змістовним.

ЛІТЕРАТУРА

1. Стандарт фахової передвищої освіти з галузі знань 01 Освіта/Педагогіка спеціальності 014 Середня освіта: наказ МОН України від 21.09.2021 № 1003. URL: <http://surl.li/lmgdt> (дата звернення 13.02.2024).
2. Безкопильний О. О. Підготовка майбутніх учителів фізичної культури до здоров'язбережувальної діяльності в основній школі: теорія та методика: монографія. Черкаси: ЧНУ ім. Б. Хмельницького, 2020. 552 с. URL: https://eprints.cdu.edu.ua/4820/1/monogr_dez.pdf (дата звернення 11.02.2024).
3. Кругляк О. Загальні основи теорії і методики фізичного виховання школярів: навчально-методичний посібник-практикум для студентів фахових педагогічних коледжів. 2-ге видання, перероб. та доп. Тернопіль: ТАЙП, 2021. 324 с.
4. Пометун О.І. Реалізація компетнісного і діяльнісного підходів. *Український педагогічний журнал*. 2015. №2 С. 157 URL: <http://surl.li/qlqfg> (дата звернення 13.02.2024).
5. Реалізація ідей В.О. Сухомлинського в практиці роботи сучасних освітніх закладів : збірник матеріалів регіональних педагогічних читань / Відп. за випуск: І.М. Лапшина, Л.В. Любчак, Н.Ю. Родюк. Вип. 14. Вінниця : ТОВ „Ландо ЛТД”, 2018. 268 с. URL: <http://surl.li/qmhvv> (дата звернення 13.02.2024).
6. Степанченко Н.І. Система професійної підготовки майбутніх учителів фізичного виховання у вищих навчальних закладах: дис. д-ра пед. наук : 03.00.16/ Вінниц. пед. ун-т. ім. М. Коцюбинського. Вінниця, 2017. 629 с. URL: <http://surl.li/qlqgz> (дата звернення 11.02.2024).